

HIZTEGI BATUA LANTZEKO IRIZPIDEAK: AURKEZPEN-HITZAK

Jose Antonio Aduriz

Bi urte pasatxo dira Hiztegi Batuko batzordea sortu zuela Euskaltzaindiak, oinarriko dokumentu baten bidez egituratuz eginkizunak eta jardun-moldeak (ik. "Hiztegi Batua. Lanketa- eta onespren-prozedurak", in: *Euskera*, XXXVI, 1991-3, 1135-1145 or.). Berehalako batean ekin zion batzordeak bere lanari, hots: bilerak egiteari, aztergaiak mugatzeari, azterkizunak erabakitzeari, etab. Oraingoaren aurretik ezagutu ditugun txostenetan, landu direnen berri eman digu Miren Azkaratek, eta batzordeak aurkitzen dituen arazoetako batzuk azaldu dizkigu Mikel Zalbidek.

Hitz bitan aipatu nahi genituzke orain landu diren irizpideak eta horien formalizazioa: aipatu edo aurkeztu, "Jardunaldion egiazko eta benetako mintzagaia"ri, guztion arteko eztabaidari, bide emateko.

1. Historia baten ondorio direla nabarmenduz egingo genuke lehen oharra: landutako aztergaiak, lehenago jakinarazi zaigunez, aski desberdinak izan dira, begiratzen zaien aldetik begiratzen zaiela; aztertu beharreko formen desberdintasun horren eskutik etorri dira, ezinbestean, irizpideen egituratzea eta garapen-zehaztasunak. Gogora ditzagun berriro aztergaiok.

Z1 kode-marka daraman lehen zerrendan (1968ko "Batasunaren hiztegia" eta 1979ko "H letraren ortografi arauak" zerrendak batean biltzen dituenean) *forma zaharrak* (are zaharkituak) aurkeztu dira: horiei esker, batasuna egiteko zailtasunen bat zuten formak batasun-bidean jarri zituen Euskaltzaindiak, eta Euskara Batuaren sinbolo eta bide-seinale izan dira geroztik euskal idazleriarentzat. Tradizioko erabileretan duten oinarriari erreparatu dio horietan batzordeak, eta ondoko erabilera zainduta izan duten harrera edo onarpen-mailari.

Z2 zerrendaren (hau da, bigarren aztergaiaren) bereizgarri nabarmenetako bat, **forma berriak** ugari eskaintzea da. Premia berriei erantzuteko proposatuak dira, izan ere, *Zortzi urte arteko Ikastola Hiztegia* (1975), *Matematika-Hiztegia* (1978), *Merkatalgo Izendegia* (1984) edo *Maileguzko*

hitz berriei buruz Euskaltzaindiaren erabakiak (1986) hiztegieta eratorri-konposatu berri nahiz mailegu asko eta asko: tradizioko erabileretan oinarri handirik gabeak direnez, dagozkien irizpideak lantzeko bidea eskaini dute; adibidez, osaeraren aldetik zuzen, zalantzazko ala okerrak diren gertutik zaintzekoa; edo horien premia eta oinarritzko hiztegi batean izan dezaketen lekua neurtzen saiatzekoa.

Z3 zerrendak gaurko *forma erabilienak* jaso ditu, batetik (EEBSko korpuseko 5.200 lema maiztasun handienekoak, edo 20na agerralditik gorakoak); bestetik, *tradizioko* erabilerek bermaturikoak txertatu ditu batzordeak, OEH oinarri harturik. Besteak beste, lehengo eta oraingo erabilerak haztatzeko nahiz aldaeren eta lehiakideen arteko auziak konponbidean jartzeko irizpideak zehaztea eragin dute.

Aldian aldiaren eskura izandako informazioen araberakoa da, ondorioz, hemengo bilduma: formak aztertuz ateratako ondorio dira, eta ondorio hauen argitan ikusten eta berrikusten dira gero formak; jarraitu ere, horrelaxe jarraitu behar da, gainera, ondoko urratsetan. Irekia da, beraz, hasieratik eta, horregatik, etengabe landu, zehaztu, formalizatu beharrekoa. Batzordearen egitekoa da hori nagusi-nagusiki, aztergai berriekin dakartzaten galdera nahiz azter- edo konponkizun berriei aurre eginez. Baina euskaltzainek eta beste iritzi-emaleek izango dute zer esanik, eta esateko dutena eskatuz dator hemen batzordea.

2. Bere soilean eta gordinean ikusi duzuenok badakizue (eta batzordeak ere badaki) bilduma hau ez dela eroso, ez atsegina; edo, atzekoz aurrera esanik, ukalezina da zail eta ilun gertatzen dela maiz presentatera honetan. Ez da gutxiago egia, ordea, ezinbestean dela ilun edo konplexua, eta ez inoren egoskorkeriaz edo bazterrak nahasteko asmoz hala korapilatua. Ez da argia izango, baina argigarri izan nahi du (paradoxa batez esatea zilegi baledi); argi egitea du xede behinena, funtsezko bi bereizgarri esker: agiri horren leialtasuna eta zehaztasuna dira orain eta hemen azpimarratzekoak.

Lehenik eta behin, *leiala* izan nahi du: lekukotasuna eskaintzen du, batzordea zeri oharatu zaion, nola aztertzen dituen auzigaiak, zer-nolako pisua aitortzen dien informazio nahiz jokaera desberdinei, etab. Era berean salatzen du, noski, zer aherentzi den. Ez dago bi aldiz esan beharrik, aherentziak gogoraraztea izan daitekeela iritzi-emaleen ekarririk oparo eta aberasgarrietako bat.

Une berean, *zehatza* izan nahi du. Analitikoegia izan daiteke gaur duen itxura edo egitura, eta izango da zer soildua; baina baditu, gure ustez, alde on bat baino gehiago. Pare bat behintzat aipatu nahi genuke: hasteko, argi eta labur adierazi aha! izango dira hala egin daitezkeenak, alferrikako sasietan gartzeko arriskutik ihesi. Bestalde, sistematikoa eta

homoginoa izango da (baita formalki ere, datu-base lexikografikoaren egitura islatuz); eta zurruntasun horri esker: a) eginak eta eginkizunak nabarmenduko ditu aldi oroz; b) berrikusteak eta birmoldaketak gertutik jarraitzeko bidea emango du; c) irizpide bakoitzari darizkion ondorioak batera ikusteko modua eskainiko du; d) usu aipatuena ondoan, oso gutxitan baliaturiko irizpideak ere jaso ditzake, ikusitako kasuetatik abiatuz ager daitezkeenak aurrikusiz. Azkenik, hierarkiak definitzeko tresna egokia izatea espero dugu, irizpideak pilatzen eta gurutzatzen diren kasuetan.

3. Lehen begiratuan baso itxi dirudiena, argiago ikus genezake begiak pixka bat aldendu eta gainez gain ikusten saiatuz gero (dokumentuaren hasierako eskemari kasu egitea aski da **ikuspegi osoaz** jabetzeko): bost sail nagusitan egituratua dago, eta hainbat azpisailetan banatua. Gogoratu baino ez ditugu egingo, ohartxo bat edo beste tartekatuz geure aldetik, seinalatzeoenak nabarmentzeko nahiz batzordeak iritzi-emaileengandik espero duena azpimarratzeko okasio gisa.

3.1. Erabakia edo batzordearen proposamena eskaintzen da lehenik, A-H letra nagusien bidez. A erabaki-marka legoke batetik, hots: batzordearen ustez, beste gabe onartu-hobesteko formei dagokiena; eta besteak bestetik. Balegoke zer esanik horietako bakoitzaz; bi puntu aipatzeko etsiko dugu, ordea:

Erabaki-markatzat B dutenak izan daitezke forma ugariak; gero eta ugariagoak izango dira, gainera, hiztegia itxura osora hurbiltzen den heinean. Informazioaren bat erantsiz eskainiko dira hauek: formari berari dagokion oharra izan daiteke, erabilerari dagokiona edo adierari dagokiona, etab. Batasuna egiteko formak proposatzea denez eginkizun behinena, nabarmentzekoak dira hemen B1 eta B2 markak, besteak beste Euskaltzainen eskabidea izan baitute eragile: literatur tradizioak bermaturiko euskalki-formak seinalatuko dituzte, lehiakideen arteko hierarkiak egituratuko, Euskara Baturako hobestekoak bereziko, etab.

F erabaki-markak hurrengo itzulietan (berr)ikustekoa den forma adierazten du. Askotarikoa izan daiteke erabaki hori eragin duen arrazoia, baina gehien-gehienetan informazio osoagoaren premiak hartarazten du, eta UZEIko prestalaneko lantaldeari informazioa biltzeko eskabidea izan ohi du berehalako ondorio, eta batzordea momentuz zain geratzea. Nolanahi ere, halako forma bat batzordeak baino hobeto eza gutzen dutenen argibideak inon baino premiazkoagoak izango dira kasu hauetan, berezi-bereziki erabileremu sektorialetakoak.

3.2. Erabilerari buruzko informazioaren lekua dator bigarren. Deus berririk asmatzen ibili gabe, nahikoa dugu sorrerako agirian esan eta aginduak gogoratzea:

“Lexikoaren batasunerako erreferentzia nagusia, batezbesteko erabilera da (idatzizkoa, guri dagokigunean)” (1141. or.).

Argi azaltzen du dokumentu berak erabilera horien lekukotasuna non dagoen: “OEHren corpora eta EEBsrena izango dira erabileraren oinarritzko erreferentziak” (1142. or.). Baita erabilerok ezagutzeko bitartekoak ere:

“UZEIko lantaldeak, nagusi-nagusiki OEHko eta EEBsko corpusetan oinarrituz, hitz-zerrendak eta beharrezkoa litzatekeen kasuetan txostenak prestatuko lituzke Hiztegi batuaren batzordeari aurkezteko” (1139. or.).

Modu bat baino gehiagotan aurkezten ditu lantaldeak bere sinopsi eta txostenak, segun eta nolakoa den batzordearen eskabidea. Horiek aurrean dituela, informazioaren *irakurketa* egiten du gero batzordeak.

Zubi bezala da atal hau erabileren eta batzordearen irizpideen artean. Bestela esan, erabilerak irakurtzeko eta, bidenabar, haztatzeko modu “objektiboak” bilatzen ditu. Aitortu beharra daukagu, ordea, hainbat kasutan ez dela batere erraza helburu horretara iristea: zail dela, alegia, datu guztiak eta bakoitza zergatik edo zein neurritan diren esanahitsu erabakitzea; zertan esanik ez, oso delikatua dela halako autoreri zor zaion pisua eta eragina balioztatzea.

Neurri handi batean eginkizun dago haztopen-lan hori, adierazi den bezala. Hala ere, lehen zirriborroa baino zerbait gehixeago moldatu dugula esatera ausartuko ginateke. Aldaera edo forma lehiakideen arteko banaketen tipologia itxuratzeko hainbat oinarri finkatu da jadanik, etorriko direnen hasikin: banaketa diakroniko-dialektalak dira ongien zedarrituak, jakina; autoritatezko banaketak, aldiz, muga askoz ere definigaitza goetan mugitzen dira.

Saiotzat hartu behar da, horregatik, oraindainokoan formalizatu dena. Saio, eztabaidagai eta, batez ere, eskaeratzat: izango baitu honetaz zer esanik iritzi-emaile bat baino gehiagok, eta ez baitigu inolako kalterik egingo gure tradizioari tamaina hartzeko ahaleginak.

3.3. Batzordearen irizpideak datoz hirugarren lekuan. Hasiera batean bestela egin bagenituen ere, forma zahar / forma berri bereizketa nagusiaren gain berregituratu dira idaztaldi honetan, hobeto erantzutearren bateko zein besteko auziei.

Forma zaharrez edo tradizioko ondareaz ari direnei buruz ez dago esateko berri handirik, teilakatu egiten baitira erabileren irakurketa-irizpideekin. Aski bedi gorago esana.

Forma berriei dagozkienak sailkatzen eta egituratzen egin den aha-legina, berriz, aipatzekoa dela uste dugu. Premia ere halakoxea delako ipini da horretan ipini den arreta. Izan ere, behin eta berriro salatu eta salatzen da gaur korritzen duen hainbat forma oker edo arrotz edo bitxi, bidenabar hitzun-idazleen zabarkeria, utzikeria edo ezjakina jorratuz. Euskaltzaleen artean bizi-bizirik dagoen kezka hori ezin gera zitekeen hiztegi batuaren eginkizunetatik aparte. Eta ez da geratu.

Edozein auzigaitan bezala, maileguei buruzkoetan ere batzordeak izan du non oinarritua, hutsetik abiatu gabe; gogoan izan ditu, eta gidari, Euskaltzaindiaren gomendio-erabakiak. Aparteko arreta zor zaie, noski, bai formez ari diren 1986ko erabakiei, bai 1991ko agiriari (“Euskaltzaindiaren bigarren agiria euskal hitzei buruz”). Azken honek dioena gogora genezake:

“orduan [1959an, ”Euskaltzaindiak euskal hitzei buruz lehen agiria eman zuen“ean] zenbait hitzen euskal nortasuna defendatu zuen bezala, egungo egunean beste zenbaiten arrotzasuna salatu nahi du Euskaltzaindiak, esanez: *Euskara bizian sustrai-tuak ez daudenak ez dira euskal hitzak*, sustraitzen ez diren bitartean bederen (...) ez dira erabat euskal hitzak gaztelera edo frantsesa jakin gabe euskaldun batek ezin adi ditzakeenak”.

Erabakia *negative* formulatua egoteak izango du azalbiderik eta, uste izatekoa denez, baita alde onik ere. Beste horrenbeste esan liteke adibide konkretu gutxi emateaz (hala dio agiriak: “Ez da beharrezko (...) hemen zerrenda luzea eskain dezagun gure ustez euskal hitzak ez direna. Askiko da ale batzuk ematea”). Batzordea, berriz, erabaki eta gomendio horiek puntuka eta kasuka aplikatu eta zehaztu beharrean aurkitu da, aztergaietatik zetozkion formak ikusi ahala. Eta bere irizpideak xehekiago formulatzen saiatu da: zein kasutan den onartzekoa mailegu berria eta zeinetan baztertzekoa, eta zergatik (noiz den “nazioarteko”, noiz betetzen duen “baldintza minimoa”, nolako egokitzapena dagokion, horren zein premia dagoen, etc.).

Gisa bertsuan aztertu dira eratorri-konposatu berriak: LEF batzordearen (eta besteren) ikerketak eta Euskaltzaindiaren gomendioak gogoan izanik, kasuan kasuko proposamena egin da, forma berri bakoitza onartzeko nahiz baztertzeko arrazoiak aipatuz.

Azken bi sailak gaingiroki aipatuz bukatuko ditugu aurkezpen-hitzok. Azterraldi honetan berezikiago enplegatzen gaituen forma soilen lanketatik hiztegi-egitura osorako bidean ikustekoak dira bata nahiz bestea.

3.4. Informazio osagarria biltzen duen laugarren sailean, bi mota-tako oharrak jaso ohi dira batez ere: formen eta lexemen arteko erlazioa

argitzen dute batzuk (esate baterako, baliokideak emanez, lehiakideak haztatuz; edo “lehen mailako” / “bigarren mailako” onarpen-graduak proposatuz). Formaren osaera argitzen saiatzen dira besteak: dela forma jakin batena, dela hainbat formak batera duten arazo sistematiko-paradigmatikoa.

3.5. Bosgarren eta azken saila informazio lexikografikoari dagokio. Gerora findu beharko direnen erakusgarri gisa, oinarri-oinarrizkoa da pasaldi honetan biltzen dena: formak ulertzeko eta, bidenabar, zuzen erabiltzeko eskain daitezkeen abiapuntuko argibideak, alegia, erabilere-muaz, erabilera sintaktikoaz nahiz adiera edo arlo semantikoaz.

Horiek dira batzordeak egin ohi dituen oharrak; horiek, une honetan nabarmendu nahi genituen puntu eta punttuak. Zuei dagokizue eztabaidatzea, okerrak zuzentzea nahiz onak hobetzea. Aldez aurretik, mila esker.

HIZTEGI BATUA OSATZEKO IRIZPIDEAK

Hiztegi Batuko batzordea

0. Hitzen formak erabakiz joateko, hainbat hitz-zerrenda izan du batzordeak abiapuntu. Forma bakoitzari dagokion erabakia hartu du (Atik H-ra arteko letraz adieraziz), eta hainbat informazio erantsiz agertu nahi du bere erabakia (zenbaki-kodez formalizaturik). Hona, eskema gisa, horien sail nagusiak:

1. Batzordearen erabakia
2. Batzordeak oinarri izan duen erabilerei buruzko informazioa
 20. erabileren bermagarria
 21. erabileren irakurketa formal-laburtua
 22. erabileren irakurketa haztatu-kritikoa
3. Batzordearen irizpideak
 30. Zerrendako forma baztertzeak denean
 31. Forma zaharretan
 32. Forma berri(ago)etan
 33. Forma berrietan
 - 33.1. Mailegu berrietan
 - 33.2. Eratorri-konposatu berrietan
 34. Erabaki gabe utzitako formetan
4. Informazio osagarria formari buruz
 41. Baliokideak (edo/eta ordezkioak)
 42. Forma berria(k) gehitzea
 43. Forma baztertzeak seinalatzea
 44. Formaren osaera argitzea
 45. Erregularitasun sistematikoa lantzea
5. Marka edo/eta informazio lexikografikoa
 50. Formatu-arazoak
 51. Forma onartu(ar)en erabileremuak
 52. Erabilera sintaktikoa
 53. Adierak edo arlo semantikoa

1. BATZORDEAREN ERABAKIA

- A Beste gabe onartu eta hobetsi du batzordeak zerrendako forma, eta ez du, bere aldetik, gehiago esan beharrik ikusi
- B Zerrendako forma onartu du batzordeak, baina informazio bat gehituz eskaini nahi du
- B1 Zerrendako forma hobestekoa da, baina badu bigarren mailan onartzekoa den aldaera
- B2 Zerrendako forma bigarren mailan onartzekoa da, hobestekoa denarekin erlazionatuz
- B3 Zerrendako forma onartzekoa da, baina azpisarrera dagokio formatuz
- C Zerrendako aldaera edo lexema bat onartu du batzordeak, eta bestea baztertu
- D Zerrendako forma biak (nahiz gehiago) onartzekoak direla erabaki du batzordeak
- E Zerrendako forma baztertu, eta beste batez ordezkatzearabaki du batzordeak
- F Zerrendako forma hurrengo urrats batean erabakitzeko utzi du batzordeak, argibideen txostena eskatuz eta argitu beharrekoak zehaztuz
- G Forma bakar-batua erabakitzetik ez du izan batzordeak
- H Zerrendako forma baztertzea erabaki du batzordeak, ordezkorik eman gabe
- Z1 Lehen aztergaian ikusi zen forma bera
- Z2 Bigarren aztergaian ikusi zen forma bera
- ZZ1 Lehen aztergaian errepikaturik agertu da forma
- ZZ2 Bigarren aztergaian errepikaturik agertu da forma

2. BATZORDEAK OINARRI IZAN DUEN ERABILEREI BURUZKO INFORMAZIOA

20. Erabileren bermagarria

- 20.1. txosten osoa (lauki sinoptikoa)
- 20.2. txostenaren laburpena eskainiko da, egokitzen jotzean
- 20.20. jasotako informazio osoaren laburpena: OEH, EEBS, Maiztasun Hiztegia, Irakasmunduko eta Komunikabideetako hustuketak; hiztegi, entziklopedia, estilo-liburu, etab. etako proposamenak, etc.
- 20.21. OEHko datuak

20.22. EEBSko datuak

20.3. ahozko erabilerak (EHHA, EAEL,...)

21. erabileren irakurketa formal-laburtua

21.1. lehen A / gaur B

21.11. euskalki guztietan edo gehienetan (Ipar eta Hego) nagusitu den forma

21.12. euskalki edo eremu bateko hitza izanik, horretan nagusi(tu) den forma: cf. *andrazko*

21.13. lehen bakarra zen forma, gero etorri da aniztasuna, euskalkiren batek eraberritzean: cf. *alkandora*

21.14. euskara batuak hautsi du bideraturik zegoen batasuna

21.2. Iparralde-ekialde A / Hegoalde-mendebalde B

21.21. Bizkaiera-Gipuzkeretan A / bestetan B: cf. *are-2 / arre, arhe*

21.22. Bizkaieraz A / bestetan B

21.23. Gipuzkeraz A / Bizkaiera-Iparraldeetan B: cf. *amaginarreba*

21.3. Gaurko joerak

21.4. etc.: formalizatzeko dago

22. erabileren irakurketa haztatu-kritikoa

22.1. batasuna egina dago delako formaren inguruan

22.11. forma zaharra da

22.111. forma nagusia da alde eta aldi guztietan (baina datuok jakinaraztea komeni da): cf. *arpoi*

22.112. forma nagusia da gaur

22.112.1. zaharra da, eta, berriagoa egon den arren, zaharra nagusi da erabilera zainduetan (ik. 31.231): cf. adina

22.112.2. forma zaharrak hainbat dira, baina bat nagusitu da erabat gaurko erabilera zainduetan: cf. *amaginarreba, ardo, arrain, arraun, arrazoi, arrazoiketa, aulki*

- 22.112.3. forma berri(ago)a da, baina hedatu-nagusitu dena: cf. *arraildu*
- 22.12. forma berria da, edo erabilera urri samarrekoa; baina onartzekoa
- 22.120. lehiakide posibleen kaltetan: cf. *abadesa/?abatesa; abangoardia; adasdun, adausi, adaje*
- 22.121. ongi eratua baita: cf. *adierraz, aurrekari, aurrerakarga*
- 22.122. jatorri-osaerak gorabehera, hedatu-nagusitua baita: cf. *abelazkuntza, angelu*
- 22.123. adierazle egokia da, eta horren premia dago (cf. 33.212): cf. *aberrigabe, adindun, adingabe*
- 22.13. forma zaharra da, gerora beste lexema batek ordezkatua: cf. arregatu: ik. ureztatu
- 22.15. forma (zahar) baztertzekoa izanik, baztertze-markarekin aipatuko da, forma hobetsirako bidalketa eginez: cf. *?abots: ik. ahots*
- 22.2. batasuna gabe, aniztasuna dago edo/eta egon da delako formaren inguruan, eta batera ikustekoak dira forma lehiakideak
- 22.21. aldaerok daude lehian: cf. *atximurkatu/atximurtu*
- 22.22. forma honek beste lexema hau(ek) d(it)u lehian
- 22.23. forma honek aldaerak eta beste lexema hau(ek) ditu lehian: cf. *igurain*
- 22.3. erregimenak daude lehian
29. Onartzekoa da, nahiz orain arte formalizatu diren irizpideen arabera onartezina izan (cf. 33.113.14): cf. yate

3. BATZORDEAREN IRIZPIDEAK

30. **Zerrendako forma baztertze**koa dela erabaki du batzordeak (ordezkorik eman gabe)
- 30.1. hitz-zatiak ez dira sarrera gisa emango, eskuarki: cf. *ada-*
- 30.2. lexia konplexuak (inoiz erabileremu mugatukoak) ez dira sarrera gisa emango, eskuarki: cf. *diedro baten plano erdikari*
- 30.3. Izen komertzialak, pertsona- edo leku-izenak baztertze

- 30.4. Jentilizioak eta hizkuntzen izenak oraingoz baztertzeoak dira (cf. Onomastika batzordearen lana, eta 34.1 irizpidea)
- 30.51. Adieraz ilun-nahasia delako bazter utzi da oraingoz
- 30.52. Adiera soiltzean, ulertezina gertatuko litzateke forma (berria, hedatu gabea izaki)
- 30.6. iratxoak ez dira aipatuko, beren okerraz abisatu beharrik ez dagoenean
- 30.7. Forma erabat nagusituaren aldaera izanik, ez dago hiztegi honetan aipatu beharrik: cf. *alkar*, *elgar*
- 30.8. Osagai gramatikalak gero ikustekoak dira: cf. *bait*

31. Forma zaharretan

- 31.0. Forma (zahar) baztertzea izanik, baztertze-markarekin aipatuko da, forma hobetsirako bidalketa eginez
- 31.1. ***Euskaltzaindiak EBrako proposatua***
- 31.11. Euskaltzaindiak EBrako proposatua da hobestekoa
- 31.111. Euskaltzaindiak EBrako proposaturiko forma da hedatuena eta erabat (edo ia erabat) nagusitu dena
- 31.112. Euskaltzaindiak EBrako proposaturiko forma berrestekoa da, aldatzeko arrazoi pisuzkorik ez dagoenean, nahiz gaurko erabileretan erabat nagusitu ez
- 31.113. Euskaltzaindiaren lehendiko proposamena berrestekoa da, nahiz ahoz darabiltenek beste forma erabili: cf. *anitz* / *aunitz*, *hanitx*
- 31.114. Euskaltzaindiak EBrako proposaturiko forma berrestekoa da, nahiz B eta Gkoa beste forma bat den: cf. *dorre*, *pilota*
- 31.12. Euskaltzaindiaren lehendiko proposamena berrikustekoa da, bideratua zegoen batasuna hautsi duenean, baina atzera egiterik badagoen ikusi behar denean: cf. *amor(e) eman*
- 31.13. Euskaltzaindiaren proposamena baztertzea da, eta beste batez ordezkatzekoa
- 31.131. B eta G ez beste euskalki bat edo batzuetakoa denean
- 31.132. bitasuna sortarazi duenean, bideratua zegoen batasuna hautsiz: cf. **monastegi*: ik. *monasterio*

- 31.133. beste forma bat nagusitu denean gaurko erabileretan
- 31.134. Onarpenik izan ez duen proposamena da (cf. 33.234): cf. *agenczialari*
- 31.135. Tradizioko oinarririk gabea da: cf. *balixa*
- 31.136. Ez da forma okerra, baina ez dago oraingo maila honetan jaso beharrik, ba baitago ordezeko hedatu-hobestekorik
- 31.2. **Formarik hedatuena** da hobestekoa
- 31.20. Formarik hedatuena, tradizioko erabilerek bermatzen dutena da
- 31.21. batera B eta G euskalkietakoa den forma da hobestekoa
- 31.22. Ipar eta Hego, mugaren bi aldeetan hedatuena da hobestekoa, aldeetako batean beste bat erabiliagoa izan arren
- 31.23. forma zahar komuna da hobestekoa
- 31.231. forma zahar komuna da hobestekoa, euskalki batek eraberritzean sortu denean bitasuna
- 31.232. forma zahar komuna da hobestekoa, analogiaz eratutako berri(ago)ak hautsi duenean batasuna: cf. *airatu/aireratu*
- 31.24. euskalki mugatuetakoa formak, dagokien markarekin jasotzekoak dira
- 31.25. Erabilera urriko formetan bat hobestean, kasuan kasuko arrazoia agertu du batzordeak: cf. *asaskatu*
- 31.3. **Gaurko “erabilera zaindu”etan nagusitua** da hobestekoa
- 31.31. atzera-bueltarik gabe nagusitu denean: cf. *aulki*
- 31.32. nagusitu denean, aldeko arrazoi handirik ez duen arren
- 31.33. nagusitu denean, eta beste ezein forma hobesteko arrazoirik ez dagoenean
- 31.4. **Sistemak agintzen duen forma da** hobestekoa, hots: paradigmaren arabera erregularra (ik. beheago 45)
- 31.41. forma garden-ulergarriak hobestekoak dira: cf. *aheri*: ik. *ahoeri*
- 31.42. anbiguitatea saihesteko bidea eskaintzen duten formak hobestekoak dira: cf. *islada* vs. *isla*

32. Forma berri(ago)etan

32.1. forma berriagoa da hobestekoa, baldin

32.11. B eta G euskalkiek batera berritua, eta nagusitua, bada

32.12. euskalki bateko forma izanik, eta honek eraberritu ondoren, euskalki horretan gaur erabiltzen den forma bada

32.13. forma zaharr(ago)a erabilera urrikoa bada

32.131. forma zaharr(ago)a herri-hizkerakoa bada: cf. albaitero

32.132. forma zaharr(ago)a zaharkitua bada

32.133. forma garden-analogikoa bada (ik. 45)

**33. Forma (mailegu eta eratorri-konposatu) berrietan, tradizioko erabile-
rek ezin berma ditzaketenetan**

33.1. *Mailegu berria da*

33.11. Mailegu onartzekoa da:

33.111. nazioarteko forma da, eta

33.111.1. nazioarteko forma da, eta beste gabe onartzekoa

33.111.2. nazioarteko forma da, eta onartzekoa, euskal osaerazko balio-
kidearekin batera (cf. 33.213.5)

33.111.3. nazioarteko forma da, eta onartzekoa, korritzen duen euskal
baliokidea okerra baita osaeraz (cf. 44.2): cf. *noria*

33.111.4. nazioarteko forma da, eta onartzekoa, proposatu den euskal
forma ez baita egokia adiera horretan: cf. libre (vs. *taxi hargai*)

33.112. “baldintza minimoa” betetzen duen forma da (antzekoa da gaz-
telaniaz eta frantsesez), eta

33.112.1. baldintza minimoa betetzen duen forma da, eta beste gabe
onartzekoa

33.112.2. baldintza minimoa betetzen duen forma da, eta onartzekoa,
euskal osaerazko balio-kidearekin batera (cf. 33.213.5): cf. konberjen-
te/joerabakar; larba/eltxar

33.112.3. baldintza minimoa betetzen duen forma da, eta onartzekoa,
korritzen duen euskal balio-kidea okerra baita osaeraz: cf. bolumen-
/barnera

- 33.112.4. baldintza minimoa betetzen duen forma da, eta onartzekoa izan daiteke, horren premia handirik ez dagoen arren, euskal osae-razko hedatu(ago)a baitu ondoan (ik. 33.131.11 irizpidea ere): cf. paralitiko (vs. perlesiadun)
- 33.112.5. baldintza minimoa betetzen duen forma da, eta onartzekoa, forma hobeto aztertuz: cf. album
- 33.112.6. baldintza minimoa betetzen duen forma da, eta onartzekoa, adiera(k) argituz: cf. apartamentu
- 33.113. ez du “baldintza minimoa” betetzen (gaztelania eta frantsesa bide banatatik dabilta), baina onartzekoa da:
- 33.113.11. nazioarteko formatik hurbilena edo forma nazioarteko(en)a da hobestekoa
- 33.113.12. ezaguna da bai Ipar. eta bai Heg. (gaztelaniatikoa izan nahiz frantsesetikoa)
- 33.113.13. mugaren bi aldeetan da hedatuena (aldeetako batean beste bat erabiliagoa izan arren): cf. *alikota*
- 33.113.14. hedatua dagoen forma onartu da (ordezko hoberik ez duena)
- 33.113.15. erdaretako batetikoa onartu da, bakarra aski delakoan: cf. *seilu*
- 33.113.2. onartzekoa da, euskal osaerazko ordainarekin batera
- 33.113.21. euskarazko forma da batasuna egiteko bidea: cf. *aberia: ik. matxura*
- 33.113.22. gaztelaniatiko eta frantsesetiko mailegu biak onartu dira bigarren mailan, euskal ordain posiblea indartzeko, honetarako bidalketak eginez (ik. B1 eta B2 erabaki-markak): cf. *koltxoi, matalaz vs. lastaira; kortxo vs. artelazki*
- 33.113.3. batzordeak ezin ezar dezake forma baturik Euskal Herri osorako, eta erabiltzen diren biak jaso ditu (ik. 41.115): cf. *ezantza, gasolina*
- 33.113.4. onartzekoa da, korritzen duen euskal baliokidea okerra baita osaeraz: cf. *komisaldegi*
- 33.114. onartzekoa da, egokitzapenaren sistematika zainduz (hots, gisako arazoa dutenekin batera aztertuz: ik. 45.4): cf. *r-; -ng; -y*
- 33.12. mailegu baztertzekoa da

- 33.120. beste bat da forma nazioartekoa, eta onartzekoa
- 33.121. ez dago jaso beharrik, inolako egokitzapenik gabekoa denez, erabili nahi duenak jatorrizko forman erabiliko baitu: cf. *self-service*
- 33.122. ez dago maileguaren premiarik, ba baitu (euskal) ordain egokia: cf. *bar / taberna*
- 33.123. ez du “baldintza minimoa” betetzen
- 33.123.1. erdaretako batean bakarrik egiten den forma- nahiz adiera-bereizketari dagokio delako forma, eta bereizketa hori ez egitea erabaki da: cf. *fruta/fruitu, kontrata/kontratu*
- 33.123.2. ulertezina da Euskal Herriaren alde batean (gaztelaniatikoa izanik, ulertezina da Iparraldean; frantsesetikoa izanik, ulertezina da Hegoaldean)
- 33.124. onarpenik izan ez duen proposamena da
- 33.13. erabakitzeko dago onartu ala baztertu
- 33.131. baldintza minimoa betetzen du, baina:
- 33.131.1. batzordeak ez daki horren premiarik badagoen, eta hobeto ikustekoa da, edo/eta sektorekoek erabakitzeakoa
- 33.131.2. aski erabilia den arren, (oso) aldartekoa izan daiteke
- 33.131.3. oinarria onartzekoa izanik, izond. erreferentzialaren premia ez dago horren argi: cf. *koniko*
- 33.132. ez du baldintza minimoa betetzen, baina adierazle bat behar denez:
- 33.132.1. zer-nola erabiltzen den ezagutu nahi da, eta forma erabilia(k) onartzeko modukoa(k) ote d(ir)en
- 33.132.2. euskal ordain egokia bilatu eta proposatuko da (horretarako, proposamenak ekarriko dituzte batzordekideek hurrengo bileretara)
- 33.133. baldintza minimoa betetzen duen ikusi behar da: cf. *aseguro*
- 33.133.1. Erdaretako formak ikusiko dira, mailegu berriaren forma erabakitze
- 33.134. Forma bakar-batua erabakitzetik ez du batzordeak, eta inoren (berezi-bereziki Euskaltzaindiaren) esku utzi du erabakia
- 33.14. Ez da horrenbestez euskal hitza dela esaten; baina, erabiltzekotan, forma horretan erabiltzekoa da

33.2. *Eratorri-konposatu berria da*33.21. Eratorri-konposatu onartzekoa da

33.211. Beste gabe onartzekoa da, ez baitu tradizioko lehiakiderik, ongi eratua baita, eta ez dago zer argiturik (cf. 22.121)

33.212. Adierazle egokia da eta horren premia dago (cf. 22.123): cf. *aberrigabe*

33.213. Lehiakideekiko erlazioa argituz onartzekoa da

33.213.1. hobestekoa da, tradizioko forma lehiakidearen kaltetan: cf. *al-baitari/albaitero*33.213.2. hobestekoa da, lehiakidea baino hedatuagoa baita: cf. *urlehortar/ur-lehorreko*33.213.3. onartzekoa da, eta hobestekoa mailegu onartuaren aldean (cf. 33.112.2): cf. *hegazkin*33.213.4. onartzekoa da, EHko parte bateko forma lehiakidearekin batera: cf. *altuera/goratasun*33.213.5. onartzekoa da, mailegu onartuarekin batera (cf. 33.11.2; 33.112.2): cf. *hegazkin / abioi*33.213.6. onartu-hobestekoa da, maileguaren orde: cf. *irristailu*

33.214. Osaeraz argibideren bat eskaini nahi da

33.214.1. beste hizkuntzetako erreferentzi(ar)en arabera moldatua da

33.214.2. ik. 44

33.22. Hobeto aztertzekoa da eratorri-konposatu berria33.221. Forma lehiakideak ditu, eta erabilerak ikusiko dira: cf. *arnasbotatze*

33.222. Erdaretako formak ikusiko dira, osaera ezagutzeko

33.223. Erabilia da eta ez du lehiakiderik; baina EHren parte batean onartzeko modukoa den ikusi nahi da: cf. *laborategi*33.224. Formaren aldetik ez dago arazorik, nahiz zalantzak dauden hiztegi honetan sarbidea emateaz: cf. *askaldeg*33.23. Eratorri-konposatu baztertzekoa da33.231. Tradizioan “egina zegoen batasuna hautsi” baitu: cf. *monastegi*33.231.1. Tradizioko forma saihesteko sorturiko neologismoa baita: cf. *bakaldun*

- 33.232. Tradizio urriko forma izanik, garden-analogikoa nagusitu baitzaio (cf. 44; 45)
- 33.233. Osaera okerrekoa baita (cf. 44.2): cf. *aintzinatekari*
- 33.234. Inoiz proposaturiko forma onartu-hedatu ez dena baita (cf. 31.134): cf. *agentzialari*
- 33.235. Badu lehiakide hedatuagoa, eta hau aski baita: cf. *ur-lehorreko* > urlehortar; baieztu > baieztatu
34. **Erabaki gabe utzi da**, edo/eta hurrengo ikustaldi batean erabakitze-ko (cf. F eta H erabaki-markak)
- 34.0. Batzordeak ez du forma onartu ala baztertu erabaki, baina aipatu egin nahi du, zer esanik duenak esan dezan: cf. *banka*
- 34.1. Euskaltzaindiaren beste instantzia bati dagokio delako forma erabakitzea, eta batzordea zain geratu da (cf. EGLU, LEF, Onomastika, EHHA batzordeak; cf. 30.4; 42.131)
- 34.11. Euskaltzaindiaren esku utzi da forma erabakitzea, eta batzor- deak esku arteko datuak eskainiko ditu
- 34.2. Lehiakideen arteko banaketa argituko da, txostenak eskainiko duen informazio osagarriaren argitan
- 34.3. Erabilera urriko formak daude lehian
- 34.31. erabilera urriko formak daude lehian, eta informazio osagarria bilduz erabakitzeoak dira: cf. *abixoi*
- 34.32. idatzizko erabilera urriko formak daude lehian, eta ahozko erabileren banaketa ezagutuko da (cf. EHHA)
- 34.33. idatzizko erabilera urriko formak daude lehian, eta iritzi-emai- leengandik etor daitekeen argiaren zain geratu da batzordea
- 34.34. sektorekoei galdetzekoa da zer darabilten
- 34.4. Batzordearen irizpideak gurutzatu egiten dira, eta horien arteko hierarkia ez dago erabakia

4. INFORMAZIO OSAGARRIA FORMARI BURUZ

41. **Baliokideak** (edo/eta **ordezkoak**) emango dira
- 41.1. Zerrendako forma onartuaren baliokideak, formen arteko **hierar- kia** adieraziz

- 41.10. Forma onartuaren aldaera baztergarriak seinalatu dira
- 41.101. Forma zuzen-onartuaren (inguruko) eraikuntza okerrak seinalatu dira (ik. 44.25): cf. *eta abar luze bat*
- 41.11. Zerrendako forma onartuaren parekoak
- 41.111. sinonimoa(k) jasoz
- 41.111.1. hiperonimoa emanez
- 41.111.2. sinonimo erabateko/partezkoak diren argituz: cf. *bihi, garau*
- 41.112. zerrendakoaren pareko forma(k): cf. *neurtezin / neurgaitz*
- 41.113. euskalki-banaketa desberdineko forma parekoa: cf. *marexal*
- 41.114. zerrendako mailegu onartuaren pareko euskal osaerazkoa (cf. 33.111.2; 33.112.2)
- 41.115. zerrendako mailegu onartuaren pareko beste mailegua (cf. 33.113.3)
- 41.116. zerrendako formaren laburdura: cf. *eta abar, etc.*
- 41.12. Zerrendako forma hobetsiari dago(z)kion bigarren mailako forma(k)
- 41.121. zerrendakoa da hobestekoa, hedatuena baita (markatugabea, etc.)
- 41.122. zerrendakoa da hobetsi eta indartzekoa, mailegu onartuaren aldean (cf. 33.111.2; 33.112.2; 33.113.2): cf. *isun*
- 41.123. zerrendakoa da teoriar eta irizpideen arabera hobestekoa, nahiz zalantzak izan horren onarpen sozialaz: cf. *arbendol*
- 41.13. zerrendako onartua baino forma gomendagarriagoa(k)
- 41.131. Zerrendako forma bigarren mailakotzat onartuz, beste bat proposatzen du batzordeak EBrako
- 41.131.1. zerrendakoa markatua (adib., lexiko zainduko autoreek ez dabiltena) edo erabilera urriagokoa baita
- 41.131.2. zerrendakoa erabilereku geografiko-dialektal mugatukoa baita
- 41.131.3. zerrendakoa erdibideko mailegua da, bigarren mailan onartzekoa eta beste bat baita indartzekoa: cf. *zorte* baino egokiagoa da *zori*
- 41.131.4. zerrendakoa baino egokiagoa da beste hau, adiera jakin baterako: cf. *aztertu* baino hobe da *industu*

41.2. Zerrendako forma baztertzearen **ordezkoak**

- 41.201. zerrendakoa baztertzea da, eta ez dago aipatu beharrik (cf. 30.07)
- 41.202. zerrendako hau baztertzea da, baina aipatzekoa, forma hobetsirako bidalketa egiteko: cf. †*alkar*: ik. *elkar*
- 41.203. forma okerra da, eta sarrera emango zaio, forma zuzenerako bidalketa eginez: cf. **haina*: ik. *adina*
- 41.21. euskal ordain egokia
- 41.210. batasuna egiteko bidea eskaintzen duen forma
- 41.211. grafia hobestekoa: cf. *and(e)re*: ik. *andre*
- 41.212. aldaera baztertuaren ordaina: cf. *aintzin*: ik. *aitzin*
- 41.213. lexema baztertuaren ordaina (tradizioan oinarritu(ago)a, etc.): cf. *araberatu*: ik. *arautu*
- 41.214. forma hedatuagoa: cf. *parasol*: ik. *aterki*
- 41.215. eratorri-konposatu baztertuaren ordaina
- 41.215.1. konposatu desegokiaren ordezt (cf. 44.22): cf. **ontziz-aldatu*: ik. *ontzialdatu*
- 41.215.2. zerrendako eratorri desegokiaren ordezt (cf. 44.23): cf. †*norantza*: ik. *noranzko*
- 41.215.3. zerrendako forma berri, batasun-haustailearen ordezt: cf. †*ministergoa*: ik. *ministerio*; ?*ohizko*: ik. *ohiko*
- 41.216.1. mailegu baztertuaren euskal ordaina (cf. 33.122): cf. †*aberia*: ik. *matxura*
- 41.216.2. mailegu gaizki egokituaren ordezt (cf. 44.241): cf. *neumatiko*: ik. *pneumatiko*
- 41.216.3. mailegu erdizka egokituaren ordezt (cf. 44.242): cf. *airedromo*: ik. *aerodromo*
- 41.22. zerrendako forma osatua(k) baztertuz, osagaietako bat jaso da
- 41.3. **bereizketa semantikoak** landuz gehitzeoak

42. **Forma berria(k)** gehitu d(it)u batzordeak

- 42.0. Zerrendako formaren inguruko beste zein forma onartu behar den ikusteko dago

- 42.1. Forma berria(k) gehitu d(it)u batzordeak, zerrendakoak eraginik
- 42.11. Zerrendako lexia, eratorri edo hitz-zatiak eraginda, hitz oinarria erantsi da
- 42.12. Zerrendakoaren oinarri bereko eratorri, konposatu, esapide edo/eta izond. erreferentzialak
- 42.120. gerora ikusiko da eratorriari dagokion lekua, formatu aldetik (sarrera, azpisarrera, adibide; cf. txikigarri-handigarriak, *-ka* bidezko adlag., *-ko* bidezko izond., *x egin*, *x jo*, etc.)
- 42.121. sarrera bati dago(z)kion azpisarrera(k) (cf. B3 erabakia)
- 42.122. sarrera autonomoan ematekoa
- 42.123. sistematika zainduz gehitzekoa (cf.45.5); adib., *-tze* aditz-izen tradizioak izen-banaketan bermatuak; *-arazi*; partizipio izen-banaketan usu erabiliak, etab.
- 42.123.1. leku-denborazko izenen eratorriak: cf. *aurren / azken*; *aurre / atze*
- 42.123.2. atzizki jakin batzuen bidezko eratorriak: cf. *-tsu*
- 42.13. Aditz-izenak eta aditzoina (era burutuaz gain)
- 42.131. Aditzoinaren forma erabakitzeko dago, Euskara Batuko batzordeak argibideak eskaini zain (cf. 34.1)
- 42.131.1. sistematika batean bil daitezkeen aditzoinak: cf. *lant(u)*, *zuri(tu)*, *aberas(tu)*
- 42.14. Forma berria(k) gehitu d(it)u batzordeak, zerrendakoak eraginda (adib., antzekotasuna dela medio): cf. *amor(e)*: ik. *halaber amodio*
- 42.2. Forma berria(k) gehitu d(it)u batzordeak bere aldetik (zerrendakoekin zerikusitu zuzenik gabe)
- 42.21. Tradizioan halako erabilera-bermea duen forma (hiztegiari oreka-osotasunak emateko egokia dena: OEHko agerraldiak dira irizpide nagusia; eskuarki ez da markatu, baina irizpide honen arabera txertatuak dira Z3:HBB kodea daramaten forma gehienak)
- 42.211. Euskalki mailan tradizioz erabilitako forma, eta hobetsia aipatuz jaso beharrekoa: cf. *bagil*: ik. *ekain*
- 42.22. Forma berria(k) gehitu-proposatu d(it)u batzordeak, tradizioan oinarri handirik izan ez arren

- 42.22.1. premia bati erantzuteko
- 42.22.2. eskaera bati erantzuteko
- 42.22.3. hitz-elkarketako osagai berria(k) gehitu-proposatu d(it)u batzor-deak, adiera bat emateko egokitzat joz: cf. *azal-*
- 42.3. Baztertzeoa dela abisatzeko gehitu da korritzen duen forma

- 43. **Forma baztertzeoak:** ik. 30; 31.13; 33.12; 33.23; 41.2; 42.3

- 44. **Formaren osaera** argitu nahi da

- 44.0. Forma osatua den arren (lexia, adib.), onartzeoa da
- 44.1. **Osaera egokia** seinalatu da
- 44.11. Forma zaharra da: cf. *garbi-ikuziak*
- 44.12. Forma berria da, eta ongi eratua
- 44.120. idazkera egokia eskaintzen du
- 44.120.1. idazkera egokia eskaintzen du, ez baitagokio behialako hots-legea: cf. *zainzuri*
- 44.120.2. idazkera hedatuena baita: cf. lotuta/bereiz idatz daitezkeen forma osatuak
- 44.121. Forma osatu lexikalizatua da
- 44.122. Hitz-elkarketa egokia da
- 44.123. Eratorri egokia da
- 44.123.1. Oinarri hobetsiaren gain eraikitako eratorri-konposatua da: cf. *igogailu*
- 44.123.2. Atzizki-aldaera hobestekoa darama: cf. *-gabe(ko), -orde(ko)*
- 44.124. Beste hizkuntzetako erreferentzi(ar)en arabera moldatua da (ik. 33.214.1)
- 44.2. **Osaera okerreko forma** dela ohartarazi da
- 44.20. Osaera okerreko forma da, baina onartzeoa
- 44.201. oso hedatua dagoelako: cf. gasolindegi
- 44.202. erabili(a) delako: cf. haikatu

- 44.203. arau orokorraren salbuespena delako: cf. urtukor
- 44.21. Forma berria izanik, behialako hots-legea aplikatu zaio
- 44.22. Elkarketa desegokia egin da (cf. 41.215.1)
- 44.23. Eratorri desegokia da (cf. 41.215.2)
- 44.231. oinarri baztertzeoaren gain eraikitako eratorri-konposatua da
- 44.232. eratorpen-atzizki hobestekoa besterik da: cf. -gabe/-gabeko, -orde/-ordeko
- 44.24. Maileguaren egokitzapen okerra da
- 44.241. Maileguaren egokitzapen okerra da, arautuaren kontrakoa (cf. 41.216.2): cf. diska
- 44.242. Maileguaren erdizkako egokitzapena da (cf. 41.216.3; hibridoak): cf. airedromo
- 44.25. eraikuntza okerra da, osagaiak zuzenak izanik (cf. 41.101): cf. eta abar luze bat
- 44.3. ***Osaera azterkizun dago***
- 44.30. Jatorria argituko da lehenik: cf. flasko, islada
- 44.31. Idazkera egoki(en)a eskainiko da: cf. lotu/bereiz
- 44.32. Forma osatu lehiakideekin batera ikustekoa da: cf. arnasbotatze
- 44.321. oinarria erabaki behar da lehenik (ik. irizpide orokorra, s.u. loradenda): cf. aire-untzi
- 44.322. Eratorpen-atzizkien banaketa argitu behar da: cf. -go, -tza, -tasun
- 44.33. Elkarketaz zalantzak ditu batzordeak: cf. aire-bidaia, aire-garraio
- 44.34. Maileguaren egokitzapena zehazkiago aztertzekoa da (cf. 45.4)
45. **Erregulartasun sistematikoa**
- 45.0. Hainbat formak, ahaidetasun formala dela kausa, aztergai komuna dute, sistematikoki eta paradigma erregularretan lantzekoa
- 45.1. Lexemen erregulartasuna: cf. *b-/p-*, *d-/t-*, *g-/k-*; (*t*)*x-/z-*; *-z-/x-*, *-s-/x-*; *-n* zalantzak

- 45.2. Eratorpen-atzizkien (eta -aurrizkien) erregulartasuna: cf. *-eri(a)*; *-zain/-zaingo/-zaintza*
- 45.3. Oinarri-eratorrien arteko erregulartasuna: cf. *abantaila/abantailatu*
- 45.4. Maileguren egokitzapen sistematikoa (cf. 33.114): cf. *r-*; *st-*; *-ng*; *-y*
- 45.5. Eratorri sistematikoki gehitzekoak (cf. 42.123)
- 45.51. Atzizkien araberako erabakiak (adib., *-tsu*, *-garren* bidezko zein eratorri sartu?)

5. MARKA EDO/ETA INFORMAZIO LEXIKOGRAFIKOA

50. **Formatu-arazoak**

51. Forma onartu(ar)en ***erabileremua(k)*** argitu eta mugatuz
- 51.0. Forma lehiakideen artean bat hobetsiz: cf. Jainko/Jaungoiko
- 51.1. Erabileremu dialektala: cf. G, Ipar., Zub., etc.
- 51.2. Mailak: cf. Jasoa, herritarra, adierazkorra...
- 51.3. Maiztasuna: cf. g.g.er., g.er.
- 51.4. Diakronia: cf. Zah., neol.
- 51.5. Jakite-arloak: cf. matematika, medikuntza,...
- 51.6. Ahozko erabilera ezagunak
- 51.61. ahozko erabileren banaketa ikertuak (cf. EAEL, EHHA)

52. ***Erabilera sintaktikoa*** argituz

- 52.0. Numeroa: cf. ez-sing.
- 52.1. Kategoria: cf. iz., izond., etc.
- 52.2. Aditz-erregimena: cf. *da ad.*, *da/du ad.*, etc.
- 52.3. Deklinabidea: cf. *bihartik/bihardanik*
- 52.4. Esapide ohizko(en)ak emanaz

- 52.41. hitz-elkarketan hartzen duen forma berezia adieraziz: cf. *anaia*, *arnasa*
- 52.5. Adibide argigarriak, testuinguru egokiak... gehituz
- 52.51. aditzoinaren erabilerak argituz (adib. “*urdin(du) ezazu laukia, eta gorri(tu) hirukia*”; “*beltz/belztu (ez *belz) ezazu*”; “*motz/moztu (ez *moz) dadin*”)
- 52.52. zerrendako forma osatua (nahiz OEHko azpisarrera) oinarriari dagozkion adibideen artean jasoz
53. **Adiera(k)** edo arlo semantikoa argituz (mugaketaz, ik. *abade*)
- 53.0. adiera mugatzeko zailtasunak seinatuz
- 53.1. forma baten adiera(k) zehaztuz
- 53.11. hedapenezko adierak jasoz (cf. zabalkuntza semantikoak): cf. *haztatu*
- 53.12. forma bat sarrera desberdinetan bereiziz: cf. *adar*
- 53.13. erabileremuen araberako adierak argituz
- 53.2. forma batek ez d(it)uen adiera(k) abisatuz, okerrak zuzentzeko
- 53.21. *faux-amis* arriskutsuak seinatuz: cf. *antsia*
- 53.22. hedapenezko adiera okerra seinatuz / eta ordezeko forma(k) eskainiz: cf. *abarketa*
- 53.3. Formen arteko bereizketa semantikoak landuz: cf. *adaska / aldaska; arbola / zuhaitz*
- 53.31. Eratorpen-atzizkien araberako bereizketa semantikoak landuz: cf. *-keta/-tze/-kin*
- 53.32. Forma-adieren gurutzamenduak argituz: cf. *apartamentu*
- 53.9. espezie mailako taxonomi izena emanez landare- eta animalia ize-netan